

T.C.
YARGITAY
3. HUKUK DAİRESİ
BAŞKANLIĞI

ESAS NO :
KARAR NO :

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : **KONYA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 6. HUKUK DAİRESİ**
TARİHİ : 27/12/2019
NUMARASI :
DAVACI : ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

DAVALILAR :
VEK. :AV.TARIK KIRAÇ

İLK DERECE
MAHKEMESİ : **AKSARAY 2. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ**
TARİHİ : 22/11/2018
NUMARASI :

Taraflar arasında ilk **derece** mahkemesinde görülen alacak davasının reddine dair verilen karar hakkında bölge adliye mahkemesi tarafından yapılan istinaf incelenmesi sonucunda; davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile kararın kaldırılarak yeniden esas hakkında davanın kabulüne yönelik olarak verilen kararın süresi içinde davalılar vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine; temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı; davalı 'ın Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde araştırma görevlisi iken 2008 yılında lisans üstü eğitim için Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne gönderildiğini, 10/01/2008 tarihli, taahhüt ve kefalet senedinin davalı tarafından imzalandığını, diğer davalıların da taahhüt senedini müteselsil kefil sıfatıyla imzaladıklarını, davalı 'in doktora yeterlilik sınavında iki kere başarısız olması nedeni ile Üniversitesi ile ilişkisinin kesildiğini, akabinde Üniversitesi ile de ilişkisinin kesildiğini, işlemin iptali için Ankara 9. İdare Mahkemesi'nde açılan davanın reddedildiğini, bu nedenle imzalanan taahhüt senedi nedeniyle 159.562,21 TL'nin davalılardan müştereken ve müteselsilen tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalılar; imzalanan taahhüt senedinin angarya yasağına aykırı olduğunu, zira davalı 'in Üniveristesinde çalıştığını, danışmanlık yaptığını, aldığı ücretleri hakkettiğini belirterek davanın reddini dilemişlerdir.

İlk derece mahkemesince; davalılardan 'ın Üniversitesinde yalnızca doktora eğitimi yapmayıp aynı zamanda hizmetine de devam ettiği, araştırma görevlisi olması sebebi ile öğrencilere eğitim verdiği, aldığı maaşları çalışmasının karşılığı olarak aldığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, hüküm davacı tarafça istinaf edilmiştir.

Bölge adliye mahkemesince; hata, hile veya tehdit altında taahhüt senedinin imzalatıldığının davalılarca ileri sürülmediği, davacı üniversiteye böyle bir yüklenme senedi vermesini yasaklayan bir yasal düzenleme olmadığı, davalının Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne kendi iradesi...

Kanunda yer almamasına rağmen yönetmelikle araştırma görevlilerinden yüklenme senetleri alınacağı düzenlenmiştir. Kişi kendi iradesi ile kamuda çalışma özgürlüğünü kullanmış olup öngörülen tek yaptırımın araştırma görevlisine başka bir yükseköğretim kurumunda görev verilmemesi olduğu dikkate alındığında kanunda yaptırım konusunda bir eksikliğin olduğu ortadır.

Anayasa'nın 18. maddesinde zorla çalıştırma yasağı ile birlikte düzenlenen angarya yasağı açısından yüklenme senetlerindeki maaşın geri verileceği yönündeki düzenleme değerlendirildiğinde; angarya yasağı, Anayasa Mahkemesi kararlarında; kişinin emeğinin karşılığını almadan zorla çalıştırılması, bir maldan ya da kişinin çalışmasından karşılıksız yararlanma şeklinde tanımlanmıştır. (bkz. AYM, E:2011/150, K:2013/30, KT:14/02/2013) Araştırma görevlileri, taahhüdün ihlali halinde maaşların geri verilmesiyle ücret ödenmeksizin çalışmış olma durumunda olacaklarından taahhüt senedindeki maaşların geri ödeneceği yönündeki düzenlemenin bu yönüyle angarya yasağının ihlali olduğu kabul edilmelidir.

Yapılan bu açıklamalar ışığında somut olaya bakıldığında ve özellikle davaya konusu istemin davalıya ödenen yurtiçi aylığı olduğunun anlaşılmasına göre davanın reddi gerektiği açıktır. Hal böyle olunca, bölge adliye mahkemesince davacının istinaf talebinin esastan reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde ilk derece mahkemesi kararının kaldırılarak davanın kabulüne karar verilmiş olması doğru görülmemiş, bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle temyiz olunan bölge adliye mahkemesi kararının HMK'nın 371. maddesi uyarınca davalılar yararına **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde temyiz eden davalılara iadesine, HMK'nın 373/2. maddesi uyarınca dosyanın kararı veren **bölge adliye mahkemesine** gönderilmesine, 03/06/2021 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye